

**Valsts pētījumu programmas
"Letonika latviskas un eiropēiskas
sabiedrības attīstībai"**

**Seminārs pētniecības projektu
pieteicējiem**

09.09.2021.

Valsts pētījumu programma "Letonika latviskas un eiropēiskas sabiedrības attīstībai"

Virsmērķis:

Latvijā veidot iekļaujošu latvisku un eiropēisku zināšanu sabiedrību, kuras pamats ir demokrātiskās vērtības, latviešu valoda un kultūra

36 mēneši
2021 g. – 2024. g

Mērķis:

radīt jaunas zināšanas un risinājumus, lai sekmētu ilgtspējīgu Latvijas sabiedrības un valsts attīstību. Tas ietver valodas, vēstures, kultūras, latviešu un mazākumtautību identitātes pētniecību, izglītības transformācijas iespēju izpēti, kā arī nepieciešamā cilvēkkapitāla paplašināšanu

6 200 000 euro

Kopā programma definē **6** tematiskos uzdevumus, kuri nosaka **9** pētījumu priekšmetus jeb projektus

Zinātniskie rezultāti
un rīcībpolitikas
rekomendācijas

Atvērtie
dati

Brīvpieejas
publikācijas

Sabiedrības
informēšana

Programmas uzdevumi zināšanu veidošanai

Projekta pieteikuma iesniedzējs iesniedz projekta pieteikumu, kurš aptver **tikai vienu no MK rīkojuma 6.p. noteikto uzdevumu**

Projekta pieteikuma iesniedzējs (ZI) **var iesniegt vairāk kā vienu projekta pieteikumu**: par jebkuru citu no MK rīkojuma 6.p. noteiktajiem uzdevumiem vai par vienu un to pašu uzdevumu

6.1. – 6.4. Latvijas vēsture, sociālie izaicinājumi, izglītības transformācija)

6.5. – 6.6. Latviešu valodas (lingvistiskie pētījumi)

Apakšpunkts

Uzdevums

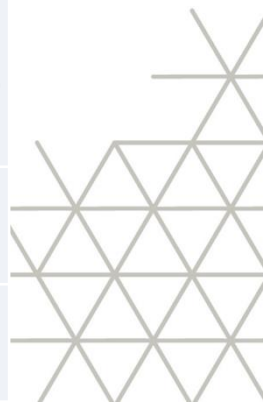
6.1.1.	Latvijas vēsture un identitāte
6.1.2.	Nacionālās pretestības vēsture
6.2.	Kombinētās mācīšanās modeļu izpēte un inovatīvu risinājumu izstrāde mācīšanās procesa digitālajai transformācijai
6.3.	Demogrāfijas un migrācijas procesu izpēte
6.4.	Demokrātijas apdraudējumi un valsts noturība
6.5.1.	Latviešu valodas attīstības un lietojuma izpēte
6.5.2.	Latviešu valodas sistēmas izpēte valodas statisko un dinamisko norišu kopsakarībā un valodas tehnoloģiju attīstība
6.6.1.	Latvijas lingvistiskās vides reģionālās un vēsturiskās savpatības attīstība
6.6.2.	Lībiešu valodas attīstība, valodas apguve, pētnieku sadarbība un ataudze

Paredzētais projektu finansējums

Programmas Stratēģiskās vadības padome rekomendēja ministrijai projektu pieteikumu atklātā konkursa nolikumā noteikt katram MK rīkojuma 6. punktā noteiktajam uzdevumam šādu **maksimālo finansējumu**, nenorādot minimālo finansējumu:

6.1.1. uzdevumam	Latvijas vēsture un identitāte	1068000 euro
6.1.2. uzdevumam	Nacionālās pretestības vēsture	213000 euro
6.2.1. uzdevumam	Kombinētās mācīšanās modeļu izpēte un inovatīvu risinājumu izstrāde mācīšanās procesa digitālajai transformācijai	1068000 euro
6.3.1. uzdevumam	Demogrāfijas un migrācijas procesu izpēte	641000 euro
6.4.1. uzdevumam	Demokrātijas apdraudējumi un valsts noturība	427000 euro
6.5.1. uzdevumam	Latviešu valodas attīstības un lietojuma izpēte	427000 euro
6.5.2. uzdevumam	Latviešu valodas sistēmas izpēte valodas statisko un dinamisko norišu kopsakarībā un valodas tehnoloģiju attīstība	1068000 euro
6.6.1. uzdevumam	Latvijas lingvistiskās vides reģionālās un vēsturiskās savpatības attīstība	641000 euro
6.6.2. uzdevumam	Lībiešu valodas attīstība, valodas apguve, pētnieku sadarbība un ataudze	213000 euro

Programmas horizontālie uzdevumi

7.1. veidot un attīstīt starpdisciplināras un iekļaujošas starptautiski konkurētspējīgas zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto pētniecības metodes un tehnoloģijas, kas ir atzītas pasaules zinātnieku vidū

7.2. nodrošināt pētniecības procesa un pētījuma rezultātu ietekmi uz šādām mērķa grupām:

7.2.1. pētniecības kopienu - attīstot pētniecībai nepieciešamos resursus un starpdisciplināras konkurētspējīgas zinātnieku grupas, kas zinātniskajā darbībā izmanto pasaulē atzītas pētniecības metodes un tehnoloģijas, kā arī iesaistot pētniecībā jaunus zinātniekus;

7.2.2. izglītojamiem (visu līmeņu) izglītības procesā - attīstot digitālu mācību saturu un inovatīvas pedagoģijas metodes un nodrošinot prakses un darba iespējas, kā arī projekta zinātnisko rezultātu izmantošanu vispārējās izglītības un augstākās izglītības mācību procesos;

7.2.3. nozaru politikas veidotājiem un ieviesējiem - sadarbojoties ar politikas veidotājiem projektu izstrādes laikā un proaktīvi veicinot izmaiņas rīcībpolitikā;

7.2.4. projekta mērķim piekritīgām tautsaimniecības nozarēm (tai skaitā izdevējdarbības, plašsaziņas līdzekļu un IKT nozarēm) - sadarbojoties ar attiecīgās tautsaimniecības nozaru organizācijām un speciālistiem;

7.2.5. sabiedrību kopumā - nodrošinot zināšanu pārnesi un veicinot izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai, veicinot iesaisti pētniecības procesā (piemēram, izmantojot sabiedriskās zinātnes iniciatīvas), kā arī veidojot un izplatot sabiedrībai noderīgus resursus.

Programmas horizontālie uzdevumi

7.3. attīstīt inovatīvus risinājumus un veicināt to plašāku izmantošanu

7.4. nodrošināt publisku pieejamību pētniecības rezultātiem, tai skaitā nodrošinot bezmaksas piekļuvi zinātniskajām publikācijām un deponējot jauniegūtos pētniecības datus pētniecības datu repozitorijos atbilstoši **FAIR principiem** (*findable, accessible, interoperable, reusable*) - atrodami, pieejami, sadarbspējīgi un atkārtoti lietojami

7.5. nodrošināt projektā radīto zināšanu pārnesi, iesaistot sabiedrību un veicinot tās izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā, tai skaitā sagatavojot informatīvus populārzinātniskus rakstus par veiktajiem pētījumiem, to rezultātiem un sabiedrības ieguvumiem

7.6. apzināt iepriekšējos, citu institūciju un citu valstu pētījumus, instrumentus un datubāzes

Programmas sasniedzamie rezultāti (MK rīkojuma 8. p.)

- 8.1.** izstrādāti vai pielāgoti inovatīvi, galalietotāju mērķa grupu vajadzībām atbilstoši rīki un risinājumi;
- 8.2.** veicinātas izmaiņas rīcībpolitikā (piemēram, konsultējot nozaru politikas veidotājus, sagatavojot rekomendācijas un vadlīnijas);
- 8.3.** izveidoti starpdisciplināri un transdisciplināri konsorcijs (ar partneriem ārpus akadēmiskās vides), iesaiste starptautiskās sadarbības tīklos un konsorcijs, projektu pieteikumi Eiropas Savienības un citās starptautiskās programmās;
- 8.4.** attīstīts cilvēkkapitāls, iesaistot pētniecībā jaunos un diasporas zinātniekus, nodrošinot prakses un darba iespējas studējošajiem un zinātniskā doktora grāda pretendentiem, kā arī attīstot ar programmu saistītus maģistrantūras un doktorantūras studiju modulus;
- 8.5.** zinātniskās monogrāfijas un oriģināli zinātniskie raksti *Web of Science* vai *SCOPUS* (A vai B) datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos;
- 8.6.** informatīvi populārzinātniski raksti par dažādām auditorijām veiktajiem pētījumiem, to rezultātiem un sabiedrības ieguvumiem.

Programmas īstenošana un uzraudzība

PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA:

Izglītības un zinātnes
ministrija

Izveido **programmas stratēģisko padomi**, kas definē un uzrauga programmas stratēģisko virzienu

Izveido **īstenošanas un uzraudzības komisiju**, kas pieņem lēmumu par projektu finansēšanu un izvērtē atbilstību programmas uzdevumiem

Latvijas Zinātnes padome

1. Izstrādā konkursa nolikumu
2. Organizē projektu konkursu
3. Vērtē projektu pieteikumu atbilstību administratīvajiem kritērijiem
4. Nodrošina zinātnisko ekspertīzi
5. Sagatavo ziņojumus par programmas īstenošanu

PROGRAMMAS UZRAUDZĪBU NODROŠINA:

Stratēģiskās
vadības padome

Īstenošanas un
uzraudzības komisija

Neatkarīga ārvalstu
zinātniskā ekspertīze

Latvijas Zinātnes
padome

Sociālās un humanitārās zinātnes sniedz vienu no lielākajiem ieguldījumiem sabiedrības ilgtermiņā noturībā pret dažādiem izaicinājumiem un draudiem, piemēram, veidojot zināšanu sabiedrību, attīstot kritisko domāšanu, veicinot taisnīgumu un demokrātiju un radot jaunus saskares punktus sabiedrībai un zinātnei latviešu valodā un kultūrā

Valsts pētījumu programma

**"Letonika latviskas un eiropēiskas
sabiedrības attīstībai"**

